

# ΜΙΑ ΓΛΩΣΣΑ: ΕΛΛΗΝΙΚΑ

1

Μηδέν αγαν.—Μέτρῳ χρῆ.—Γνῶθι σ' αὐτὸν —Σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χείρα κίνει.

(Ἀρχαῖα γνωμικά)

2

(Φασὶ δὲ) ὀπίκομένους τοὺς Φοίνικας ἔς δὴ τὸ "Ἄργος τοῦτο διατίθεσθαι τὸν φόρτον. πέμπτῃ δὲ ἡ ἔκτῃ ἡμέρῃ ἀπ' ἣς ἀπίκοντο, ἔξεμπολημένους σφι σχεδὸν πάντων, ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν γυναικάς ἀλλας τε πολλὰς καὶ δῆ καὶ τοῦ βασιλέος θυγατέρας τὸ δὲ οἱ οὔνομα εἰναι, κατὰ τώντο τὸ καὶ "Ἐλληνες λέγουσι, 'Ιοῦν τὴν 'Ινάχου. ταύτας στάσις κατὰ πρύμνην τῆς νεός ὠνέεσθαι τῶν φορτίων τῶν σφι ἦν θυμός μάλιστα, καὶ τοὺς Φοίνικας διακελευσάμενους δρμῆσαι ἐπ' αὐτάς, τὰς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν γυναικῶν ἀποφρύγειν, τὴν δὲ 'Ιοῦν σύν ἀλλησι δρπιασθῆναι. ἐσβαλομένους δὲ ἐς τὴν νέα οἰχεοθεὶς ἀποπλώντας ἐπ' Αιγύπτου.

(Πρόδοτος, Ἰστορία, Λ. 1)

3

'Αλλὰ γάρ οὐκ εἰδίθη διτὶ δεῖ τοιαῦτα διλοφύωειθαι· οὐ γάρ ἐλανθάνομεν ήμᾶς αὐτούς ἄπαξ δύντες θνητοῖς ὥστε τί δεῖ, δὲ πάλαι προσεδεκῶμεν πεισεθαι, ὑπέρ τούτων νῦν ἀκθεσθαι, ἢ λίαν οὕτω διαρέως φέρειν ἐπὶ ταῖς τῆς φύσεως συμφοραῖς, ἐπισταμένους διτὶ δὲ θάνατος κοινὸς καὶ τοῖς χειρίστοις καὶ τοῖς θελητίστοις; οὐτε γάρ τοὺς πονηρούς ὑπερορᾶς εἴτε τοὺς ἀγαθούς θεαμάζει, ἀλλ' ίσον ἐσαύτον παρέχει πάσιν.

(Λυσίας, Ἐπιτάχιος, § 77)

4

...ἀπορῶ τί περῶτον διδύρωματα τῶν παρόντων κακῶν. πότερον τὴν ἡλικίαν ἢ φυγῆς ἐπικινδύνου πειοῦσθαι παρ' ἔθες καὶ παρὰ τὴν δέσιαν ἀναγκάζομαι; ἢ τὴν αἰσχύνην ἐφ' ἡ κατ' εὐδίν' ἐλεγχον σύδε' ἀπόδειξιν ὀλούς ἀπόλωλα; ἢ τάς ἐλπίδας ὡν διαμαρτῶν, ὡν ἐτέροις προσήκει κεκληρονόμηκα κακῶν;

...Ὄπως οὖν, ὡς ἀνδρες Ἀθηναῖοι, μηκέτι πλειώ χρόνου τοῖς παρεσύις κακοῖς συνέχωραν, φηφίσασθε μοι ταῦτα· ἀ καὶ ἀλλοις τισιν ἤδη ἵνα μήτ' ἀνάξιον ὑμῶν μηδέν μοι συμβῇ. μήτ' ἱκέτης ἐτέρων ἀναγκασθῶ γενέσθαι· οὐδὲ γάρ ὑπὲι τοῦτο γένοιτο καλόν. ἐπει τοι γέ μοι τὰ πρὸς ὑμᾶς ἀδιάλλακτα ὑπάρχει, τεθνάναι με κρείττον τὴν.

(Δημοσθένης, Ἐπιστολὴ Β, § 13, 25)

5

...Ἐν γάρ κοίλῳ χωρίῳ ὅντας καὶ δλίγῳ πολλούς οἱ τε ἥλιοι τὸ πρῶτον καὶ τὸ πνῖγος ἔτι ἐλύπει διὰ τὸ ὀστέαστον καὶ αἱ νύκτες ἐπιγιγνόμεναι τούναντίον μετοπωρικαὶ καὶ ψυχραὶ τῇ μεταβολῇ ἔς ἀσθένειαν ἐνεωτέριζον, πάντα τε ποσύντων αὐτῶν διὰ στενοχωρίων ἐν τῷ αὐτῷ καὶ προσέτι τῶν νεκρῶν διεῦ ἐπ' ἀλλήλοις ξυννεγμένων, οἱ ἔκ τε τῶν τραυμάτων καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν καὶ τὸ τοιεῦτον ἀπέθνησκον, καὶ δομαι ἡσαν εὐκ διεκτοί, καὶ λιμῷ ἀμα καὶ διψῇ ἐπιέζοντο (ἐδίδοσαν γάρ αὐτῶν ἐκάστῳ ἐπὶ δικτῷ μῆνας κοτύλην ὅδατος καὶ δύο κοτύλας σίτου), ἀλλα τε δσα ἀκόδες ἐν τῷ τοιεῦτῳ χωρίῳ ἐμπεπιτωκότας κακοπαθῆσαι, οὐδὲν διτὶ οὐκ ἐπεγένετο αὐτοῖς.

(Θουκυδίδης, Ξυγγραφή, II, 87)

6

ΣΩ. Τὸν Ἰωνα χαίρειν. πόθεν τὰ νῦν ἡμῖν ἐπιδεδήμη-

κας; ἢ οἰκοθεν ἐξ Ἐφέσους;  
ΙΩΝ. Οὐδαμῶς, ὡς Σώκρατες, ἀλλ' ἐξ Ἐπιδαύρου ἐκ τῶν Ἀσκληπιείων.

ΣΩ. Μῶν καὶ ραψῳδῶν ἀγῶνα τιθέσαι τῷ θεῷ οἱ Ἐπιδαύριοι;

ΙΩΝ. Πάνυ γε, καὶ τῆς διλῆς γε μουσικῆς.

ΣΩ. Τι οὖν, ἡγωνίζου τι ἡμῖν; καὶ πῶς τι γηνίσω;

ΙΩΝ. Τὸ πρῶτα τὰ διθλῶν ἡγεκάμεθα, ὡς Σώκρατες.

ΣΩ. Εὖ λέγεις· ἄγε δὴ σπιας καὶ τὰ Πανεθηναϊα νικήσωμεν.

ΙΩΝ. 'Αλλ' ἔσται ταῦτα, ἐὰν θεός ἐθέλῃ.

(Πλάτων, Ἰων, 1)

7

'Ο δὲ νεανίσκος ἄμα μὲν ὄρῶν καλήν τὴν γυναικα, ἄμα δὲ αἰσθανόμενος τὴν καλοκάγαθίαν αὐτῆς, ἄμα δὲ θεραπεύων αὐτὴν καὶ εἰδέμενος χαρίζεσθαι αὐτῇ, ἄμα δὲ αἰσθανόμενος οὐκ ἀχάριστον οὔσαν, ἀλλ' ἐπιμελομένην διὰ τῶν αὐτῆς εἰκετῶν ὡς καὶ εἰσιδόντη εἶναι αὐτῷ τὰ δέοντα καὶ εἰ ποτε ἀσθενήσειν, ὡς μηδενός ἐνδέσιοτο, ἐκ πάντων τούτων ἥπισκετο ἔρωτι, καὶ ίσως οὐδέν τι θευμαστόν ἔπασχεν.

(Ξενοφῶν, Κύρου Ιπικρίσι, Ε, 1 § 187)

8

Γηράσκουσι δὲ τοῖς ἀετοῖς τὸ ρύγχος αὐξάνεται τὸ ἄνω γαμψούμενον δεῖ μᾶλλον, καὶ τελεῖς λιμῷ ἀποθνήσκουσιν. επιλέγεται δὲ τις καὶ μῦθος, ὃς τοῦτο πάσχει διότι ἀνθρώπος ποτ' ὧν δικίησε έξενον.

(Ἀριστοτέλης, Περὶ ἄνθρωπον Ιστορίας, I, 32)

9

Καὶ τῶν μὲν ἄλλων μαθηματῶν ἀρνηθῆναι τι μὴ γινόσκειν, οὐδὲν αἰσχρὸν ἡγενένται· τὴν γε μὴν ὡδὴν οὐτ' ἀρνηθῆναι δύνανται, δὰ το κατ' ἀνάγκην πάντας μανθάνειν οὐθὲν δομολογοῦντες ἀποτίθεσθαι, διὰ τὸ τῶν αἰσχρῶν παραποτοῖς νομίζεσθαι τοῦτο. καὶ μὴν ἐμβατήριος μετ' αὐλοῦ καὶ τάξεως ἀσκοῦντες, ἔτι δὲ ὀρχήσεις ἐκπονοῦντες, μετὰ κοινῆς ἐπιστροφῆς καὶ δαπάνης κατ' ἔνιαυτὸν ἐν τοῖς θεάτροις ἐπιδεικνύνται τοῖς αὐτῶν πολίταις οἱ νέοι.

(Πλούτιος, γιὰ τοὺς Ἀρχάδες· — Ιστορία, Δ, 20, § 11—12)

10

Καὶ κοιμώμενος δὲ Πύρρος δψιν εἶδε τοιαύτην. Ἐδόκει δάλλεοθαι κεραυνοῖς ὑπ' αὐτοῦ τὴν Λακεδαίμονα καὶ φλεγεσθαι πᾶσαν, αὐτὸν δὲ χαίρειν. Ὑπὸ δὲ τῆς χαρᾶς ἐξεργόμενος, τοὺς τε ἡγεμόνας ἐκέλευε ἐν παρασκευῇ τὸν στρατὸν ἔχειν, καὶ τοῖς φίλοις διηγεῖτο τὸν δνειρὸν ὡς ληφόμενος κατὰ κράτος τὴν πόλιν. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι θαυμάσιοις ἐπείθοντο, Λυσιμάχῳ δὲ οὐκ ἡρεσκεν ἡ δψις, ἀλλ' ἐφε δεδίεναι, μή, καθάπερ τὰ βασιλόμενα τοῖς κεραυνοῖς δινέματα μένει χωρία, καὶ τῷ Πύρρῳ προσημαίνη τὸ θεῖον ενεισόδον ἐσεσθαι τὴν πόλιν. Ὁ δὲ Πύρρος εἰπὼν δὲ τοῦτα μὲν ἐστι πυλασικῆς ὀχλαγωγίας καὶ ἀσοφίας ἔχοντα πολλήν, ἐκείνο δὲ δεῖ τὰ σπλα διὰ χειρὸς ἔχοντας ὑποβάλλειν ἔστους.

Εἰς οἰηγὸς ἀριστος ἀλιγύεσθαι περὶ Πύρρου, ἔξανέστη καὶ προσῆγεν δημ' ἡμέρᾳ τὸν στρατὸν.

(Πλούταρχος, Πύρρος, 19)

11

...ἔδεόμην τότε τῆς Παλαιστρας πτερῶσαι κάμε καὶ χρίσ-

σαν ἔξι ἑκατόν τοῦ φαρμάκου ἔσσαι πέτεσθαι μετ' ἡδουλόμην γάρ πείρω μαχεῖται εἰ μεταμορφωθεὶς ἐκ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν ψυχὴν δρνις ἔσσομαι. δὲ τὸ διαμάτιον ὑπανοικεῖται κομίζει τὴν πυξίδα. ἔγω δὲ σπεύδων ἥδη ἀποδύσας χριῶ ὅλον ἐμαυτόν, καὶ δρνις μὲν οὐ γίνομαι ὁ δυστυχής, ὅλλα μοι οὐρά δηπιθεν ἔξηλθε, καὶ οἱ δάκτυλοι πάντες ὠχνοῦνται οὐκ οἴδη δηποιεῖται. ἔνυχας δὲ τοὺς πάντας τέσσαρας εἰχον, καὶ τούτους σύδεν ἀλλοὶ δηπλάς, καὶ μεῖον τοῦς εἰχεῖς καὶ οἱ πόδες κτήνους πόδες ἔγενονται, καὶ τὰ δάντα δὲ μακρὰ καὶ τὸ πρόσωπον μέγα. ἐπειδὲ κύκλω περιεσκόπουν, αὐτὸν ἐώρων ὅντον, φωνὴν δὲ ἀνθρώπου ἔτι τὸ μέρος φασθαι Παλαίστραν οὐκ εἶχον.

(Λουκιανός, Λουκίος ἦ. "Ογος, 13)

## 12

Νυμφῶν ἄντρον ἦν, πέτρα μεγάλη, τὰ ἔνδοθεν κοιλη, τὰ ἔξωθεν περιφερής. Τὰ ἀγάλματα τῶν Νυμφῶν αὐτῶν λιθοῖς πεποιήθησαν· πόδες ἀνυπόδητοι, χείρες εἰς ὠμούς γυμναῖ, κόμμα μέχρι τῶν αὐχένων λελυμέναι, ζῶμα περὶ τὴν ἱεύνη, μειδίαμα περὶ τὴν ὅρφον· τὸ πᾶν σχῆμα χορεύον ἦν ὀρχουμένων. Ἡ ὥστε τοῦ ἄντρου τῆς μεγάλης πέτεσσας ἦν τὸ μεσαίτατον· ἐκ δὲ πηγῆς ὅρθωρ ἀναβλύζον ρεῖθρον ἐποίει χρόμενον, ὥστε καὶ λειμῶν πάνυ γλαφυρός ἐκτέταπτο πρὸ τοῦ ἄντρου, πολλῆς καὶ μαλακῆς πόσας ὑπὸ τῆς νοτίδος τρέφομένης. Ἀνέκειντο δὲ καὶ γαυλοὶ καὶ αὐλοὶ πλάγιοι καὶ σύριγγες καὶ κάλαμοι, πρεσβυτέρων ποιμένων ἀνεθήματα.

(Ἄργγος, Ησιοδεικά, Α, 4)

## 13

Κόρη καθῆστο ἐπὶ πέτρας, ἀμήχανόν τι κάλλος, καὶ θεῖς εἰλαὶ ἀναποθεουσα, (...) φρονήματος δὲ εὐγενοῦς ἔτι πνέουσα· δάφνη τὴν κεφαλὴν ἔστεπτο, καὶ φαρέτραν τῶν ὀμῶν ἔξηπτο, καὶ τῷ λαϊψῃ δραχίονι τὸ τόξον ὑπεστήρικτο, ἡ λοιπὴ δὲ χεὶρ ἀφροντίστως ἀπηρώρητο· μηρῷ δὲ τῷ δεξιῷ τὸν δγκώνα θατέρας χειρὸς ἐφεδράζουσα, καὶ τοῖς δακτύλοις τὴν παρειάν ἐπιτρέψασα, κάτω νεύσουσα καὶ τινα προκείμενον ἐφῆδον περισκοπούσα, τὴν κεφαλὴν ἀνείχεν.

(ΠΗλιόδωρος, Λιθιστικά, Α, 2)

## 14

Λύκοι πρέσσεις ἔστειλαν τοῖς προβάτοις ειρήνην ποιῆσαι μετ' αὐτῶν διηνεκεῖ, εἰ τοὺς κύνας λάθωσι καὶ διαφείρωσι. Τὰ μωρὰ δὲ πρόσθιτα συνέθεντο τοῦτο ποιῆσαι. Ἀλλὰ τις γέρων κριός εἶπεν· «Πῶς ὑμῖν πιστεύσω καὶ συνοικήσω, δῆτα, καὶ τῶν κυνῶν φύλαττόντων με, ἀκινδύνως νέμεσθαι οὐ δυνατόν μοι!».

(Αἰτιωπος)

## 15

"Ἐφθασεν αὕτη καὶ καθ' ἡμῶν ἡ πληγή, βέλους δξύτερον, σκηπτοῦ φοβερώτερον· καὶ κεῖται παῖς, δρπτι τὴν ὥραν ἀνθοῦσα, δεινὸν καὶ σκυρωπόν ὄφθαλμοίς τεκόντων θέαμα. "Οτε τὸ ἀνθος ἐφύετο τῆς παιδοποιίας, τότε αὐτὸν τὸ φυῖον συνεπεμαραίνετο ταῖς ρίζαις· ἡ φύσις πρὸς βλάστην εἰστήκει, καὶ τὸ τοῦ θανάτου δρέπανον ἐμβαθύνομενον τοῖς οπλάγχονις, καὶ αὐτὴν ζωὴν ἔξεθέριζε τὸ δίου... . . ."Αλλὰ γενώμεθα ἡμῶν αὐτῶν, μηδὲ τῷ δυσθῆτῃς λύπῃς δαπτιζώμεθα· πολλούς δπώλεσε λύπη, οὐ σῶμα μόνον διαφείρασσα, ὅλλα καὶ ψυχῆς αὐτῆς λυμηναμένη τὰ καρία .. Μηδὲ εἰς τοὺς πατρικούς τῆς καρτερίας ἔξυθριζωμεν ἄθλους. Εἰδον ἔκεινοι θανάτους παιδῶν, θανάτους, οὐχ οἷς παρ' ἡμῖν· μηδὲ γένοιτο· τούτων τὰ ἔκγονα πῦρ καὶ θνῶσα καὶ λάκκος ἐμερίζετο... Τοιγαροῦν στῶμεν ἀνδρείως, στῶμεν εὐθαρσῶς... (Φύτιος, Γαρασίῳ ἀδελφῷ παραμυθητικῇ ἐπὶ θυγατρὶ τεθνηκυίᾳ, 10ος αι.)

## 16

"Ω φρίξον, ἥλιε! ὡ στέναξον, γῆ! ἐάλω καὶ πόλις, ἡμᾶς δὲ

τοῦ πολεμεῖν παρῆλθεν ἡ ὥρα.

(Γ. ΦΡΑΝΤΖΙΣ, 15ος αι.)

## 17

"Ω πόλις, πόλις, πόλεων πασῶν κεφαλή! Ω πόλις, πόλις, κέντρον τῶν τεσσάρων τοῦ κόσμου μερῶν! Ω πόλις, πόλις, χριστιανῶν καύχημα καὶ θαρράρων ἀφανισμός! Ω πόλις, πόλις, ἄλλη παράδεισος φυτευθεῖσα πρὸς δυσμάς, ἔχουσα ἔνδον φυτὰ παντοία θρίθοντα καρπούς πνευματικούς! Ποῦ σοῦ τὸ κάλλος παρέδωσε; Ποῦ σοῦ ἡ τῶν χαριτῶν τοῦ πνεύματος εὑρεγετικὴ ρώσις ψυχῆς τε καὶ σώματος;...

(ΔΟΙΓΚΑΣ, 15ος αι.)

## 18

Καὶ φθάσας εἰς ἔνα τόπον, εἰς μὲν τοὺς μαθητάς του παρῆγγειλε νὰ καθίσουν ἔκει. Αὐτὸς δὲ ὑπάγωντας παρεμπρός ἔως λίθου θολήν ἐπροσευχήθη. Ἡτον δὲ ὁ καιρὸς πρὸς τὸν ὄρθρον. "Ἐπειτα γυρίσας, προστάξει τοὺς μαθητάς του νὰ σκάψουν τὴν γῆν πραγματείδως, τόσους μόνους, δύος ἡτον τὸ μέτρον τοῦ σώματός του. "Οθεν ἀπλωθεῖς μέσα εἰς ἔκεινον τὸν ἐσκαμμένον τόπον, ἀπέχειρετίσεις τούς μαθητάς του δεινοπαθῶς κλαίοντας, καὶ εἴπει πρὸς αὐτούς. Τραβίζεται τὸ χῶμα τῆς γῆς, τῆς ἐδικῆς μου μητρός, καὶ μὲ αὐτὸς σκεπάσετε με. Οι δὲ δοπασάμενοι καὶ ὀπωχαριτίσαντες αὐτὸν, ἐσκέπασαν τὸ σῶμά του ἔως εἰς τὰ γνήσια. "Ἐπειτα πάλιν αὐτὸν ἀσπασάμενοι, ἐσκέπασαν οὐτὸν ἔως εἰς τὸν λαιμόν. Καὶ πάλιν τρίτον ἀσπασάμενοι, ἔσσα λόν ἐπάνω εἰς τὸ ιερόν του πρόσωπον ἔνα μανδύλιον. Καὶ ἔτζι κλαίοντες πικρῶς, ἐσκέπασαν δλον τὸ σῶμά του. Τότε καὶ ὁ Ήλιος ἀνέτειλε, καὶ αὐτὸς παρέδωσε τὸ πνεῦμά του.

(Βίος Εὔαγγελιστοῦ Ιωάννου)

## 19

Ποτὲ δέν ὄντα μάζε τινα ἀνθρώπων μὲ μόνον τὸ φιλόν ὄνομά του. Γεώργιε! Θετέον, ἡ Δημήτρει! ἡ Νικόλαε! ὅλλα δέ προσθεττε πάντοτε καὶ τὸ κύριο: ἔγουν ιύριε Γεώργιε! κύριε Δημήτρει! καὶ κύριε Νικόλαε!

...Δέν ἔπαισε ποτε ἀπό τὸ νὰ πενθῇ κρυπτῶς ἐν τῇ καρδίᾳ της καὶ νὰ ὅρχῃ τὴν στρωμνήν της μὲ δάκρυα. Καὶ ἀγκαλά δη κλίνη της ἡτον ἐστρωμένη μὲ χρυσούφαντα πνεύματα, καὶ Βασιλικά στρωμάτα: αὐτὴ δημως, δταν ἥρχετο ἥ νύχτα, ἀφιει τὴν κλίνην, καὶ ἀνεπαύετο ἐπάνω εἰς τὸ δέδαφος τῆς γῆς. Τὸ δποίον ἡτον ἐστρωμένον μὲ μόνην φάθαν, ἥ μὲ τριχινα ύφασματα. Ἀπό τὰ δποῖα ἐσηκόνετο συχνάκις, καὶ τῷ προσευχάς της ἀνέπεμπεν.

(Βίος Θεοφανῆς)

## 20

Αῦται αἱ "Αγιαι, τρωθεῖσαι ἀπό τὸν ἔνθεον ζῆτον καὶ τὸν Θεοῦ ἔρωτα, ἀφησαν δσπήτια καὶ συγγενεῖς, καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν Πόλιν "Εδεσσαν. Εἰς καρδὸν δὲ δποῖ διέτριψεν ἔκει, ίδου αἰφνιδιως ἔρχεται δ ἀνὴρ τῆς Βερνίκης καὶ δ πατήρ της, Ἐλλήνες δντες, μαζὶ μὲ δλους στρατιώτας. Πιασθεῖσαι δοιπόν ύπαυτῶν εἰς τοῖς αἱ "Αγιαι, ἐπῆγαν εἰς τὴν Ιεράπολιν, κοντά εἰς τὴν δποίαν τρέχει ένας Ποταμός. Οι διανούνται στρατιώται ἔτρωγον καὶ ἐμέθουν, αἱ "Αγιαι αὐτὴ καὶ κρυψίων φεύγουσαι καὶ προσευχάμεναι εἰς τὸν Θεόν, ἐμδηκαν εἰς τὸν Ποταμόν. Καὶ ἔτζι ἐτελειώθησαν αἱ μακάριαι διὰ τοῦ πνιγμοῦ τοῦ θανάτου.

(Βίος Δοιινίης, Βερνίκης καὶ Προσδήκης)

## 21

Καὶ ἐμεῖναν τὰ δεντρὰ γυμνά, ὡς γίον τὸν χειμῶναν, καὶ κιτρομηλεῖς καὶ οὐλα, καὶ λήνες καὶ κερατζκές καὶ ἔξεράνν τον πελλά· καὶ δνταν ἥλθεν ἥρηγανα ἄρχεψεν καὶ ἐπαρκατέ-